

Міністерство освіти і науки України
Державний навчальний заклад
«Одеське вище професійне училище морського туристичного сервісу»

**ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № ОП-__
для охоронника**

Міністерство освіти і науки України
Державний навчальний заклад
«Одеське вище професійне училище морського туристичного сервісу»

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор ДНЗ ОВПУ МТС
С.П.Білоконенко

" ____ " _____ 2025 № ____
(число, місяць рік)

ІНСТРУКЦІЯ
З ОХОРОНИ ПРАЦІ № ОП- ____
для охоронника ОВПУ МТС

1. Загальні положення

1.1. Дія інструкції поширюється на всі підрозділи ОВПУ МТС

1.2. Інструкція розроблена відповідно до Положення про розробку інструкцій з охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 29.01.1998 № 9, та Типового положення про порядок проведення навчання і перевірки знань з питань охорони праці, затвердженого наказом Держнаглядохоронпраці від 26.01.2005 № 15.

1.3. До роботи охоронником допускають осіб, не молодших 18 років, які пройшли попередній медичний огляд і не мають протипоказів за станом здоров'я.

1.4. При прийнятті на роботу охоронник проходить вступний інструктаж з охорони праці, первинний інструктаж на робочому місці, навчання та стажування згідно із програмою стажування, перевірку знань з питань охорони праці.

1.5. Основні шкідливі та небезпечні виробничі чинники, які можуть діяти на охоронника:

1.5.1. Небезпека, пов'язана з робочим місцем, внаслідок:

- падіння під час виконання охоронних функцій;
- невідповідного освітлення;
- незручного місця для сидіння;
- шуму, вібрації на робочому місці;
- електромагнітного випромінювання.

1.5.2. Небезпека, пов'язана із третіми особами:

- злочинні дії третіх осіб;
- падіння працівника або предметів.

1.5.3. Небезпека, спричинена матеріалами, речовинами та їхніми компонентами, які зберігають або використовують в закладі, внаслідок:

- їх вогне- і вибухонебезпечності;
- вдихання, заковтування шкідливих для здоров'я рідин, газів, аерозолів, випаровувань і пилу, а також їх контакту зі шкірою, очима та слизовою оболонкою, проникнення через шкірний покрив.

1.5.4. Небезпека, пов'язана з несприятливими природними чинниками:

- вітрове, снігове навантаження;
- ожеледиця, зледеніння;
- сейсмічне навантаження;
- грозові електричні розряди;

- підвищена або знижена температура навколишнього середовища.

1.5.5. Супутніми можуть бути інші чинники: пожежна небезпека; дія електричного струму; підвищений рівень запиленості, загазованості повітря; несприятливі кліматичні умови; підвищене фізичне навантаження тощо.

1.6. Охоронника забезпечують спецодягом та іншими засобами індивідуального захисту (ЗІЗ) згідно із затвердженими нормами.

1.7. Власник повинен застрахувати охоронника від нещасних випадків та професійних захворювань. У разі пошкодження здоров'я охоронника з вини власника працівник має право на відшкодування заподіяної йому шкоди.

1.8. Охоронник зобов'язаний дбати про особисту безпеку і здоров'я, а також про безпеку та здоров'я довколишніх під час будь-яких робіт чи коли перебуває на території звкладу.

1.9. Охоронник повинен:

- виконувати правила внутрішнього трудового розпорядку та вказівки керівництва;
- виконувати вимоги нормативно-правових актів з охорони праці та пожежної безпеки, інструкцій із охорони праці;
- не виконувати вказівок і завдань, які суперечать правилам охорони праці та пожежної безпеки;
- не допускати до зони відповідальності сторонніх осіб та не відволікатися від роботи;
- пам'ятати про особисту відповідальність за виконання правил охорони праці та безпеку колег;
- знати основні методи і засоби запобігання нещасним випадкам;
- знати, де зберігають медичну аптечку, та вміти надавати потерпілому домедичну допомогу при нещасному випадку;
- користуватися за призначенням засобами індивідуального й колективного захисту;
- знати розташування засобів пожежогасіння та вміти ними користуватися;
- знати номери телефонів для виклику пожежної частини (101), поліції (102), швидкої допомоги (103);
- проходити в установленому законодавством порядку попередні та періодичні медичні огляди;
- неухильно дотримуватися правил особистої гігієни, підтримувати приміщення охорони та робоче місце в порядку;
- охайно вдягатися та перебувати на робочому місці згідно з вимогами до одягу, прийнятими в закладі.

1.10. Охоронник несе відповідальність за збереження доручених матеріальних цінностей та дотримання правил охорони праці, пожежної безпеки й особистої гігієни. За порушення зазначених вимог працівник несе дисциплінарну, адміністративну, матеріальну і кримінальну відповідальність згідно з чинним законодавством.

2. Вимоги безпеки перед початком роботи

2.1. До початку роботи охоронник повинен:

- надягти спецодяг та інші ЗІЗ — за вимогою;
- оглянути робоче місце, прибрати речі, які заважають працювати.

2.2. Оглянути та прийняти об'єкт зі справними замками, огорожами, сигналізацією тощо.

2.3. Ознайомитися із записами і розпорядженнями в журналі прийому-здачі чергувань.

2.4. Оформити передбачені посадовою інструкцією документи.

3. Вимоги безпеки під час роботи

3.1. Щоб уникнути травм та інших нещасних випадків, охороннику заборонено перебувати в зонах постійно діючих небезпечних виробничих чинників:

- поблизу від неізолюваних струмоведучих частин електроустановок;
- у місцях переміщення машин і устаткування, їхніх частин та робочих органів або вантажів;
- у місцях, де наявні шкідливі й небезпечні речовини.

3.2. Професійну безпеку охоронника визначає тактика реагування на конкретну ситуацію. Вибір оптимальної для надзвичайної ситуації тактики поведінки охоронника залежить від:

- виду, місця дії;
- знання та правильної оцінки оперативної обстановки;
- періоду року, часу доби;
- присутності сторонніх осіб;
- статі і віку порушника, його психофізичного розвитку та стану здоров'я.

3.3. Під час виконання охоронних функцій необхідно:

- правильно поводитися — адекватно оцінити ситуацію, що склалася;
- думати про те, що і як необхідно зробити;
- з появою сумнівів в оцінці ситуації потрібно надати перевагу розрахунку на гірше і продумати свої дії наперед;
- ніколи не діяти поодиночі в неясній ситуації, не бути необережно сміливим;
- стежити, переслідувати й викликати на допомогу, але в жодному разі не поспішати надавати допомогу — це може бути спеціально підготовлена ситуація;
- при колективних діях розподіляти свої обов'язки.

3.4. На чергуванні заборонено носити обручки, перстені, сережки, браслети й інші прикраси.

3.5. Основні правила й способи забезпечення особистої безпеки охоронника:

- головне в небезпечній ситуації — зберігати спокій;
- не вступати в єдиноборство;
- виймати та використовувати звукову (свисток) та світлову (ліхтар) сигналізацію тільки для негайного застосування;
- на роботі носити зручне взуття, що не спадає, щоб не втратити його під час швидкого відходу чи переслідування;
- під час чергування бути максимально зібраним і пильним;
- бути уважним в сутінках і вночі, частіше оглядатися. Помітивши наближення людини позаду, зупинитися, повернутися до неї обличчям або йти назустріч;
- підстраховувати кожен свою дію, дотримуватися безпечної дистанції між собою і можливим правопорушником;
- ніколи не обертатися до підозрілої особи спиною, не нахилитися поруч із нею, не дозволяти оточити себе сторонніми особам;
- починати розмову з можливим порушником чомно. Мова має бути небагатослівною, нешвидкою, із натиском. Прохання вимовляти наказовим тоном, що не терпить заперечень;
- не дозволяти втягувати себе в довгу дискусію, стежити за реакцією на свої дії присутніх, не дозволяти їм відволікати від роботи;
- якщо довелося зустрітися з порушником, ліпше усміхатися, але не запобігливо.

Необхідно спробувати стривожити порушника або злякати сторонньою небезпекою. Наприклад, вимовити вагомим тоном: «Територію охороняє позавідомча охорона» або «Зараз підійдуть представники адміністрації»;

- не принижувати супротивника, не ображати його своєю перевагою;
- не створювати конфліктну ситуацію;
- під час бесіди з можливим порушником удень обирати таку позицію, за якої світло падало б в очі порушнику. У темний час доби бажано, щоб порушник перебував на освітленому місці, а охоронник — у тіні.

3.6. Якщо виявили злом, крадіжку або пошкодження матеріальних цінностей, негайно повідомити про це поліції та керівництву закладу

4. Вимоги безпеки після закінчення роботи

- 4.1. Упорядкувати робоче місце.
- 4.2. Зняти й очистити спецодяг, спецвзуття від пилу та інших забруднень. Здати ЗІЗ на зберігання.
- 4.3. Здати зміну із записом у журналі прийому-здачі зміни.
- 4.4. Повідомити про всі недоліки, які виявили під час чергування, старшому служби охорони, начальнику об'єкта чи іншій керівній особі.

5. Вимоги безпеки в аварійних ситуаціях

- 5.1. Кожен працівник, що першим виявив загрозу виникнення аварійної ситуації, повинен припинити роботу та подати команду «СТОП!».
- 5.2. Команду «СТОП!», яку подав будь-який працівник, повинні виконати усі працівники, які її почули.
- 5.3. Працівник повинен негайно повідомити про те, що сталося, безпосередньому керівнику, огородити небезпечну зону та не допускати до неї сторонніх осіб. Якщо керівника немає на місці, повідомити працівнику, який його заміщує.
- 5.4. У разі пожежі необхідно:
 - викликати пожежно-рятувальну службу за телефоном «101», при виклику вказати адресу закладу та своє прізвище;
 - вжити заходів для гасіння пожежі наявними протипожежними засобами; електропроводку й електроустаткування гасити лише вуглекислотними та порошковими вогнегасниками;
 - організувати зустріч пожежників та поінформувати їх про місце розташування гідрантів, колодязів та інших засобів пожежогасіння.
- 5.5. Якщо із працівником стався нещасний випадок, а також за раптового захворювання, необхідно усунути дію на організм небезпечних чинників, які загрожують здоров'ю і життю потерпілого, — вивільнити від дії електричного струму, винести із зараженої території, загасити одяг, що горить, тощо.
- 5.6. За потреби надати потерпілому домедичну допомогу згідно з інструкцією з надання домедичної допомоги, що діє в закладі. За подальшого погіршення самопочуття потерпілого не припиняти надавати домедичну допомогу та викликати за телефоном «103» швидку медичну допомогу.
- 5.7. За загрози виникнення або при виникненні інших аварійних ситуацій діяти відповідно до вказівок керівника або особи, яка його заміщує.
- 5.8. Зберегти місце події таким, яким воно було на момент нещасного випадку, якщо це не загрожує життю і здоров'ю інших працівників та довкіллю.

Інструкцію розробив:

Заступник директора з виробничої роботи

Ватулян С.Г.

УЗГОДЖЕНО:

Інженер з охорони праці Рудницький Є.О.

Голова профспілки

Ващенко Т.О.